

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 15.

V Ljubljani, 15. avgusta 1898.

Leto XV.

Obseg: Sadno drevje na domačem vrtu. — Gospodarski svet. — Zborovanje sadjarjev v Novem Mestu. (Konec.) — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene.

Sadno drevje na domačem vrtu.

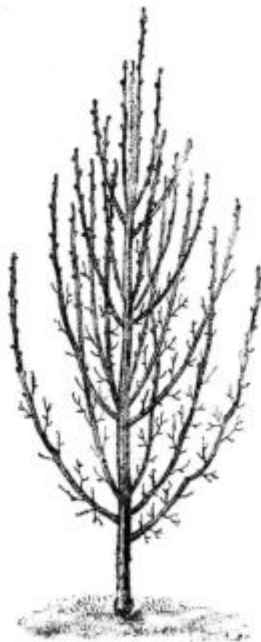
Pogosto vidimo, kako posestnik majhnega domačega vrta po delopustu zahaja v svoj vrt ter z največjim veseljem oskrbuje maloštevilne rastline, naj so uže grmiči ali cvetice. Vsak sadjar, ki opazuje takega človeka, pač misli: Kakšno veselje bi imel še le tedaj, če bi njegovi varovanci ne donášali le lepega cvetja, ampak tudi sad, ki bi oživiljal njega in njegove! Nič lože kakor to, in vendar dobimo

kaj takega tako redko. In zakaj? Ker večina takih posestnikov ne ve, kako pričeti, da dobi od lepih dreves lepo sadje, kajti kar vidijo sadnega drevja pri sosedih ali znancih, to je vse drugo, le lepo ni. In koliko se da

tem potom narediti za razširjanje sadjarstva. Da se naši domači vrtni zasade z lepim sadnim drevjem obilo rodečih

vrst mesto z lepimi grmiči, to je važneje kakor priporočila za zasajanje javnih potov in cest s sadnim drevjem; kajti taki nasadi le redkokdaj uspevajo. To je pač narobe svet, da pod okna sadimo cvetične grmiče, sadno drevje pa, ki je le s človeško pridnostjo postalo to, kar je, zasajamo na oddaljena pota in ceste! Učimo najprvo vsakega, ki ima majhen vrtniček, bodi kmet, meščan ali uradnik, saditi in oskrbovati

bogato rodeča sadna drevesa. Taka drevesa se mu kmalu priljubijo in zasadi bode vsak tudi najmanjši prostor s svojimi ljubljenci. Kadar pa v bližini svojega doma ne bo imel več prostora, takrat bo sam od sebe pričel za-

Podoba 38.

Podoba 39.

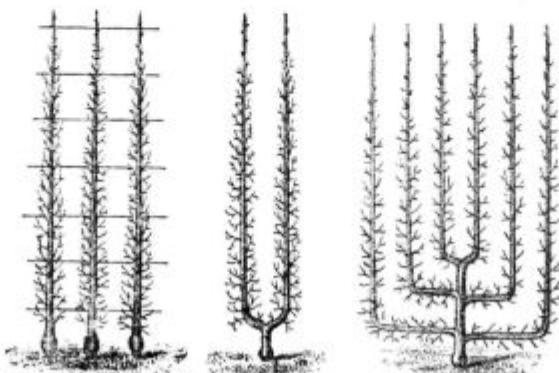
Podoba 40.

sajati druge prostore na travnikih, njivah i. t. d. ter jih bo tudi tam pridno oskrboval in tako pomagal širiti sadjarstvo. Tudi šolski vrt bodi v tem zmislu obdelan ter naj bode uzor domačega vrta.

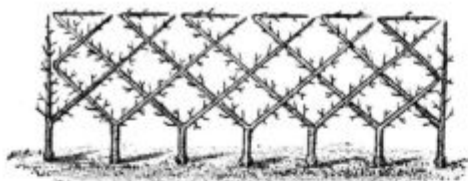
Da pa na domačem vrtu dosežemo s sadnim drevjem zadostnih uspehov, mora se to pravilno izbrati z ozirom na pleme, vrsto in obliko, ter je moramo prav oskrbovati. Sadno drevo najbolje uspeva pod roko svojega gospodarja. Če se pazi na vse to, potem je mogoče doseči poleg lepote tudi dobiček, in sicer krasno in slastno sadje od meseca julija naprej pa do meseca aprila.

Sadno drevo ne sme nikdar škodovati lepoti domačega vrta, temveč jo mora povečati. Iz tega vzroka na mali domači vrt ne gre saditi orehov in visokodebelnega drevja, ki s svojo velikostjo zaduši vse druge, isto tako tudi ne metlam podobnega breskvinega in grdo rastočega češpljevega drevja.

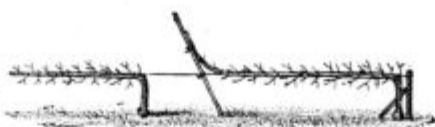
Posebne vrednosti za domače vrte je pritrilčno brajčno in oblikovano drevje, bodisi ob stenah ali prosto rastoče. Prosto stoječa oblikovana drevesa so tista, ki imajo navpično deblo, okoli ktere se pričenši 40 cm nad tlemi v gotovem redu razdele veje. Vsaka veja se podaljšuje v ravni smeri, ne da bi se delila, ter naj bo pokrita v celi dolžini s kratkim rodnim lesom. Če je dolžina spodnjih, najmočnejših vej tretjina debelave visokosti, potem imenujemo taka drevesa

Podoba 41. Podoba 42. Podoba 43.

Podoba 44.

Podoba 45.

Podoba 46.

piramide (glej podobo 38.); ako je pa dolžina vej manjša nego tretjina drevesove višine, potem se drevo imenuje vretenasta piramida (glej podobo 39.) Če ima pa drevo prav kratke veje ter je nekako podobno topoli, imenuje se vretenasto drevo. Sicer so pa najlepša piramidna drevesa tista, ki imajo v vsaki skupini po 5 vej, t. j. prva skupina s petimi vejami je 40 cm od tal, druga z ravno toliko vejami 30 cm nad prvo, tretja 30 cm nad drugo i. t. d. Da se taka piramidna drevesa vzgoje popolnoma pravilno, privezujejo se jim vejice na paličice.

Vzgoja takih piramid se vrši tako le: Paličica se najprvo spodaj priveže z ličjem ali s trto k deblu, potem pa se k paličici priveže veja ter pozneje tudi poganjek. Na ta način vzgojimo veje, ravne kakor sveče. One veje, ki rasto preveč kvišku, se s primernimi lesenimi oporami silijo od debla proč, da znaša kot kakih 45°, one veje pa, ki rasto prevodoravno, se pritegnejo s kako vezjo k deblu. Mimogrede bodi omenjeno, da tako privezana drevesca slabije rasto, zato pa hitreje nastavijo rodni les ter so rodovitnejša. Kdor torej hoče imeti na svojem domačem vrtu lepa in rodovitna sadna drevesca, ta naj se ne boji truda, izvršiti popisano delo. Podoba 40. kaže lepo vzgojeno piramidno drevo, čegar veje so bile privezovane.

Na vretenastih piramidah in na vretenastih drevskih sploh se pa veje ne vzgajajo v skupinah, ampak so razdeljene krog in krog debela.

Piramidno drevo rabi zemlje primeroma v krogu 2½ do 3 metre, vretenasta piramida 2 metra in vretenasto drevo 1½ metra; glede na to se more izračunati število drevja, ki se da nasaditi. Za vzgojo vseh teh oblik drevja, ki so najprimernejše za domači vrt, je najbolj prikladno hruševo drevo, ki je cepljeno na kutino. Od hruševih vrst, ki že same rade rasto v obliki piramide in najlepši sad donajajo ter so zato priporočene, so: klapovka, avranževka, esperenka, tehantovka, dilovka, hardepontovka in regentinja.

Jablana ni tako ugodna za vzgojo piramidnih dreves, zato jo najlože vzgajamo kot priprosto, nizko drevo, cepljeno na ivančkovno podlogo. Izmed jabolčnih vrst so priporočene: kanadska rejneta, beli in rdeči zimski kal-

vilec, car Aleksander in zlata rejneta iz Blenhajma. Saditev in vzgoja češpljevega, mareličnega in češnjevega drevja v obliki piramid v majhnih vrtih ni priporočena ter je škoda za čas; prej ali slej se pride do prepričanja, da to drevje ne gre tako vzgajati kakor hruške in jablane. K večjemu naj se poskusi s kakimi zgodnjimi breskvami, ki so pa tudi ugodnejše za latnike kakor za prosto rastoča drevesa.

Mnogo prijateljev vrtnarstva, zlasti v predmestjih, se trudi stene hiš, zidovja sploh,

ograje itd. olupšati z različnimi rastlinami, pri čemer imajo velikokrat prav izdatne troške. Poslopja na deželi so pa navadno čisto gola in ne obrastena z nobeno rastlino. Kolika škoda je to! Tisoče sadnih dreves bi moglo rasti ob takih stenah ter donajati velike množine najlepšega sadja. Sadno drevje moremo ob stenah kot latnik vzgajati v najrazličnejših oblikah ter je tako rekoč siliti k obilni rodnosti. Tako drevje daje najboljše in najlepše plodove, kakor jih nikdar ni mogoče vzgojiti na prosto rastočih drevesih. Pred vsem je zopet hruševo drevo in potem jablana, ki se prilegata skoraj vsem različnim razmeram glede lege in oblike; obeh vzgoja je enaka, ter sta skupina sama za se. Breskev in vinska trta zahtevata uže nekoliko drugačnih pogojev, zato delata drugo skupino. V tretjo skupino moremo šteti slive, češplje, češnje in marelice. Vzgoja tega drevja na latnikih je zelo težavna ter jo priporočamo vsakemu opustiti, ki nima zadostnega znanja.

Kakor rečeno, se najbolje dado porabiti za vzgojo latnikov razne vrste hrušek in jablan, in to za razne lege in za stene skoraj vsake visokosti. Za manjše oblike vzamemo hruške, cepljene na kutino, za večje oblike pa cepljene na divjake. Jablane je na vsak način treba cepiti na ivančke.

Ako naj zasadimo prostor ob stenah, ki so najmanj

3 m visoke, ter naj od drevja hitro dobimo sadu, potem najbolj ugaja oblika, katero imenujemo navpični kordon (glej pod 41.). Razven te oblike ugaja tudi, zlasti za malo nižje stene, drevo v obliki U (glej pod 42.). Ob nizkih stenah sadimo tako zvane Verijerove palmete s 4, 6, 8, 10 in več vejami (glej pod 43.). V večjih vrtih imajo tako brajčno drevje tudi prosto stoječe, vzgojeno na posebnih stojalih; v manjših vrtih pa to ne kaže, izvzemši obliko, ki jo imenujemo belgijsko seč (glej pod 44.), ktera se da dobro porabiti ob potih itd. Prav lepa in primerna oblika pritličnega sadnega drevja, ki se da vzgojiti na najmanjšem vrtu na okroglih drogih ali na napeti žici, je vodoravni kordon (glej pod 45.), ki more biti enoramen ali dvoramen (glej pod 46.). Vodoravni kordoni so najboljše za jabolane, in sicer cepljene na ivančke. Najzlahotnejša jabolka najbolje uspevajo na tem drevju. V drugi vrsti naj se rabijo za vzgojo vodoravnih kordonov tudi slabo rastoče hruške, in sicer cepljene na kutino. Opozoriti moramo, da je treba konec veje na vodoravnem kordonu vedno pustiti, da se kakih 30 cm kvišku dviga, drugače se delajo po deblu in po veji vodeni poganjki.

Saditev vseh v teh spisih omenjenih drevesnih oblik se najbolje zvrši jeseni, od meseca novembra naprej; čim prej tem bolje, ker se drevje vkorenini še pred mrazom in zato bodočo pomlad tem čvrsteje raste. Pa tudi spomladi se tako drevje sadi z dobrim uspehom, a tudi tukaj velja pravilo, čim prej tem bolje, t. j., če je le mogoče, uže meseca marcija. Tla za pritlično drevje naj bodo dobro pripravljena, t. j., zemlja naj bo dobro zrahljana in pognojena. Med letom je treba okopavati, pleti in zalivati ter vsako drugo ali tretje leto gnojiti.

Ni pa še dovolj, drevje saditi z namenom, da se vzgoje opisane oblike, treba je tudi vzgojiti znati. Mi smo v tem listu, kakor tudi prej v „Vrtnarju“, o taki vzgoji večkrat pisali ter sedaj opozarjamo na dotične spise.

Gospodarski svet.

28. dne julija se je vršila na Dunaju prva seja novo sestavljenega gospodarskega sveta. Umetno je, da seznanimo naše bralce s to novo gospodarsko ustanovo, ki je osnovana kot zastop v varstvo in prospeh kmetijskih koristij v državi. Ta svet ima nalog, da varuje koristi kmetijstva, gozdarstva in rudarstva, da ministerstvu daje svoje svete v vseh gospodarskih vprašanjih in o zakonskih načrtih, pa tudi samostalno oddaje svoje predloge in nasvete.

Gospodarski svet šteje 75 členov, katerih deželni odbori izbere 17. Vsaka dežela ima po enega zastopnika; c. kr. kmetijske družbe, gozdarska društva, deželni kulturni sveti izbere 38 členov in c. kr. kmetijsko ministerstvo imenuje ostalih 20 členov. Deželni odbor kranjski je v ta svet imenoval gosp. dež. odb. Povšeta, c. kr. kmetijska družba je odposlala svojega tajnika gosp. ravnatelja Pirca in c. kr. kmetijsko ministerstvo je imenovalo gosp. gozdarskega ravnatelja Obereignerja.

Gospodarski svet se je razdelil v 4 odseke, in sicer v kmetijski, gozdarski, rudarski in v splošno upravni odsek.

Vsak odsek izdeluje v svojem delokrogu svoja poročila, stavlja svoje predloge.

Minister mora v letu vsaj po enkrat sklicati svet k zborovanju, sicer pa ga skliče, kolikorkrat potrebuje njegovega sveta.

Če odsek smatra za potrebno, da se zbere, in se

je za to izrekla polovica členov, mora minister sklicati svet k zborovanju.

V kmetijskem ministerstvu se je osnoval poseben urad, ki bode izvrševal vse v to potrebne posle, nabiral gradivo in je pripravljaj za seje gospodarskega sveta.

Kakor smo že omenili, ima gospodarski svet 4 odseke, in vsak odsek je za se in izvoli svojega predsednika in podpredsednika. Odseke sklicuje kmetijski minister po potrebi ali pa po nasvetu odsekovega predsedstva.

Prva seja se je vršila v dvorani nižjeavstrijskega dež. zbora, ktero je vodil kmetijski minister baron Kast, ki je označil delokrog novemu gospodarskemu svetu približno tako:

Doslej ni bilo takega zastopa v državi, ki bi podajal pravo sliko potreb in koristij kmetijskega proizvodjanja.

Ta svet bode posredovalec med kmetijskimi stanovi in med vlado, on naj izraža, kaj kmetijstvo potrebuje, kaj je treba zanje storiti, da se ne le ohrani, ampak tudi učvrsti.

Kmetijski minister bo redno popraševal za svet pri razdelitvi državnih podpor, ktere hoče dajati v večji meri, da se povzdignejo razne panoge kmetijstva, ter prve zaslombe našega gospodarstva. Zato bo nalog tega sveta, da stori vse, da si zagotovimo reden, neopoviran izvoz naše živine v inozemstvo. V to pa je treba živinoreje in umne porabe veterinarjih (živinozdravstvenih) naredeb, ktere zabranjujejo razne živinske bolezni, ktere naši inozemski sosede tako radi porabljajo v pretvezo, da zapirajo svoje meje uvozu naše živine. Skrbeti moramo, da osiguramo našo živinorejo pred škodami, zato bode vladi in gospodarskemu svetu prva skrb, da se ustanovi državna zavarovalnica za živino proti živinskim boleznim. Ko bo živinorejec zavarovan, upal si bo omisliti tudi dražje, boljše pleme, saj bo njegovo imetje osigurano.

Istotako mora biti države skrb za osiguranje poljedelcev proti toči, ki toliko škoduje pridelovalcem žita. Zato je minister takoj izročil kmetijskemu odseku v posvet predlog za ustanovitev zavarovalnice proti toči, in odsek je takoj izbral pododsek, v katerem je tudi deželni odbornik kranjski. Za poročevalca je izbran profesor dr. Marchet. Kmetijski minister je potem naglašal potrebo, da se preustroji vodni zakon, ki ne zadošča več sedanjim potrebam. Koliko vodnih sil je v državi, ki niso izkoriščane v prid kmetijstvu in obrtu. Te je treba porabiti in zato je treba ta zakon primerno predelati. Minister hoče v kratkem že pozvati gospodarski svet, da se izreče o tem zakonu.

Težaven, da kritičen je položaj kmetijskega gospodarstva, in vse sile bo treba napeti, da bo mogel vztrajati v tem težkem boju za obstanek, zato pa se mora poleg drugega tudi skrbeti za temeljito strokovno izobrazbo kmetovalcev.

Pereče je postalo delavsko vprašanje sploh tudi v kmetijstvu. Tudi tu je treba poseči v delo in skrbeti za zboljšanje delavskih odnošajev. Zato že v prvi seji minister pozivlje na delo in pričakuje, da mu bo gospodarski svet pomagal pri tem delu. Skrb države se mora raztegniti tudi na kmetijske delavce, skrbeti se mora za nje za slučaj bolezni, nezgod in osobito za njihovo starost, in to z zavarovanjem dohodkov za čas ostarelosti. Težavno bo pač, rešiti vprašanje o pomanjkanju delavcev v kmetijstvu, ktero je pravo znamenje propada, ker delavci gredo tje, kjer dobe večji zaslužek, kakršnega pa kmetijstvo dandanes pri teh silnih krizah ne zmore.

Skraini čas je, da se že osnujejo kmetijske zadruge in omogočijo združne organizacije kmetijskih slojev.

Z l. 1903. poteče doba za sedanjo trgovinsko pogodbo s tujimi državami. Mnogo je odvisno od dobrih trgovinskih nagodb, ki omogočujejo izvoz našemu blagu. Tu bo imel gospodarski svet obširno polje delovanja, in res se je takoj izbral poseben odbor 15 členov, ki je takoj pričel z delom, z nabiranjem gradiva, ki bo tudi glede nagodbe z Ogersko stavil svoje nasvete.

Kolike važnosti je to delo, kaže že nesrečna vinska carina za italijanska vina, ktera so poprej morala plačevati po 20 gld. v zlatu, sedaj pa le 3 gld. 20 kr. Tako se od leta do leta množi uvoz italijanskih vin v Avstrijo in osobito na Ogersko, kamor je letos v prvem polletju prišlo štirikrat toliko italijanskega vina, kakor v lanskem letu! Ta olajšava carine italijanskim vinom je hud udarec vinstva v južnih deželah, osobito v Dalmaciji in Istri. V tem odboru za trgovinsko pogodbo sta tudi kot zastopnika za južne dežele, deželni glavar dalmatinski dr. Bulat in dež. odbornik kranjski Povše.

Potem so izvolili 4 odseke, ki so si izbrali svoje načelnike, poročevalce in pododseke.

Kmetijski odsek si je izbral za predsednika nižjeavstrijskega dež. odbornika Pirko-ta, za podpredsednika kranjskega dež. odbornika Fr. Povšeta.

Gozdarski odsek si je izbral za predsednika dvornega svetnika viteza Guttenberga, za podpredsednika grofa Zedwitza, veleposestnika iz Prage.

Rudarski odsek je izbral za predsednika dvornega svetnika ravnatelja Jajtelesa, za podpredsednika višjega rudarskega svetnika Jičinskega.

Odsek za splošne zadeve si je izvolil za predsednika Jando, predsednik češkega kulturnega sveta, za podpredsednika prof. dr. Marcheta.

Izbral se je potem še odsek za posvetovanje o sredstvih v pospešitev kmetijskega združnega delovanja: v ta odsek je med drugimi izbran tudi zastopnik kranjske kmetijske družbe ravnatelj Pirc.

Rudarskemu odseku se je izročil predlog ministerstva v posvetovanje, ki meri na to, da se zniža pri rudokopih deseturno delo na osem ur; poročilo je prevzel nadsvetnik Jičinski, spreten rudar, ki gotovo pospeši to, kar jo silno potrebno in pravično.

Upajmo, da bo novi gospodarski svet res v korist delujočim stanovom.

—e.

Zborovanje sadjarjev v Novem Mestu.

(Konec.)

Gosp. ravnatelj Pirc je povdarjal, da ni še zadosti, če skrbimo za drevesnice, ampak da je treba naše gospodarje tudi vnesti za sadjarstvo z dobrimi zgledi. V tem pogledu imajo najlepšo priliko gg. župniki. Ti so v položaju, da napravljajo uzorne sadne vrtove. Taki vrtovi najbolj vnesti gospodarje, da se poprimejo zasa-janja, posebno če so izbrane prave vrste, ki dobro rodé in se dado za lep denar prodajati. Govornik je omenjal dosedanje zasluge duhovnikov glede sadjarstva in je rekel, da se je le tam sadjarstvo razširilo, kjer so za-nje de-lovali vneti duhovniki, kakor ranjki Zalokar in drugi.

Gosp. Šober iz Toplice je tožil, da delajo zajci sadnemu drevju mnogo škode, in se je pritoževal tudi zaradi sadne tatvine. Končno je predlagal, da bi se lovski zakon popravil v prid kmetovalcem.

Gosp. ravnatelj Pirc je odgovoril, da je škodo, povzročeno po zajcih, težko povračati, ker jo je težko ceniti. Bolje je, da se zakon primerneje uredi. Na Šta-

jerskem je bilo nekdanj silno nevarno govoriti proti lov-skemu zakonu, sedaj pa, ko so tudi grajščaki prizadeti, so sami proti zajcem.

Gledé tatvine pa je treba vplivati zlasti na otroke, da se uče spoštovati sadje, in nadaljevati bo treba tudi poljske čuvaje, kadar bomo imeli dosti drevja.

Potem se je sprejel predlog gosp. Šobra, glaseč se na to, da bi se lovski zakon preuredil v prid gospodarjem.

Gosp. vodja Dolenc je k tej točki še omenil, da spada v varstvo sadjarstva tudi varstvo ptičev, ki so veliki branitelji sadjarstva. Tožil je, da puščamo ko-ristne ptičke brez varstva in brez krme v zimskem času, in je zaradi tega priporočal, da se po deželi, po vrtovih ljudskih šol in župnišč postavljajo mizice za krmljenje ptičev. S temi izvajanjmi so se strinjali vsi navzoči.

O zadnji točki dnevnega reda: „Ktera sadna plemena in ktere vrste sadja naj se zasajajo po Dolenjskem, da se sadjarstvo povzdigne in postane bolj dobičkonosno“, je poročal gosp. vodja Dolenc in stavil naslednje nasvete glede pridelo-vanja sadnih plemen.

Pridelovanje namiznega grozdja je brez po-sebnega pomena za Dolenjsko, ker pride prepozno na trg. Zato so pripravi le gorkejši kraji, na pr. Vipava itd. Kar se tiče žlahtnega sadja, kakor marelic in breskev, naj se v večji meri pridelujejo le na Belo-kranjskem, kjer imajo ugodnejše podnebje in boljše lege. To velja tudi za ringlote. Za črešnje so pripravi tudi le gotovi kraji in lege. Pridelujejo naj se še naprej v visokih legah, kjer ne pozebejo. Kar se tiče hrušek, se po Dolenjskem le tepke dobro sponašajo. Žlahtne hruške naj se sade le po vrtovih; pa še tam ne rode in rade pozebejo.

Najbolj važno sadje za Dolenjsko so jabolka. Na pomnožitev jablan je treba gledati v prvi vrsti, ako ho-čemo dolenjsko sadjarstvo povzdigniti. Pri jablanah je glavna stvar ta, da zasajamo prave vrste in da iztrebimo vsa sladka jabolka. Zelo važne za Dolenjsko so tudi češplje, žal pa, da nam v zadnjih letih tako močno bole-hajo, posebno na listnih boleznih. Misliti bo treba na to, da se pridelujejo namesto navadne češplje druge vrste, ki so bolj uporne. Pripravne za to bi bile Ve-šingtonove slive, ki so rodovitnejše in dobre za slivovko. Za sušenje se pa, žal, ne priporočajo. Kar se končno tiče orehov, naj se pridelujejo še naprej po krajih, kjer ne pozebajo, toraj v višjih legah. Govornik je potem prišel k sadnim vrstam, in sicer jabolčnim, ker so te za povzdigo dolenjskega sadjarstva najbolj važne, in je rekel, da je treba zanaprej delati na to, da se prideluje manjše število vrst, ker le potem bo mogoče zadostiti zahtevam današnje redne trgovine. Takisto se za večje nasade ne priporočajo najfinejše namizne vrste jabolk, ampak le take vrste, ki so dobre tudi za trgo-vino in gospodarstvo. Slednjič je priporočal sledečih 7 vrst jablan, sprejetih od domačih veščakov, ki naj bi se v večji meri pridelovale po Dolenjskem: 1.) dolenjska voščenska, 2.) angleška zimska parmena, 3.) štetinec ali čebular, 4.) mašančkar, 5.) veliki kaselski kosmač, 6.) blenhajmski kosmač in 7.) češki devičnik ali črešnjevce.

Na predlog gosp. ravnatelja Pirca se je potem razpravljalo o vsaki vrsti posebej.

O dolenjski voščenci je rekel gosp. vodja Dolenc, da jo ne kaže povsodi saditi, tudi ne v ve-liko meri, ker premalo rodi. Gosp. nadučitelj Gebauer je rekel, da rodi v njegovem kraju dobro in da ima le

to napako, da proti Božiču rada gnije v jedru. Gospod ravnatelj Pirc je rekel, da je o mali rodovitosti voščenk že večkrat slišal. Dalje je omenil, da napravlja slab vrh, ker raste rogovilasto, in da jo sneg rad polomi. Končno je predlagal, naj jo obdrže le tam, kjer imajo že dobre skušnje z njo, drugod je bolje, da sadimo druge vrste. Ta predlog je bil sprejet.

O angleški zimski parmeni je rekel gosp. ravnatelj Pirc, da je ne smemo v preveliki meri zasajati, ker ima tudi svoje napake. To drevo sicer prav lepo raste, a ostane predolgo na jesen zelena. Sicer pa tudi dolgo časa ne trpi njena rodovitost. Cvetju močno škoduje deževno vreme. Po nekterih opomnjah gg. Gebauerja in Dolenca se je ta vrsta priporočila za nasaditev.

Čebularja ali štetinca je priporočal gospod vodja Dolenc, ker imamo na Dolenjskem z njim najboljše skušnje. Gosp. ravnatelj Pirc meni, da ga je saditi le na močni in globoki zemlji. Za kupčijo v Trst je prav dober.

O mašančkerju je rekel gosp. ravnatelj Pirc, da ga ni za naprej več saditi. Gosp. pristav Rohrman je izjavil, da se je ta vrsta le pogojno sprejela v sortiment in le zaradi tega, ker ima za kupčijo še zmeraj veliko vrednost. Znano pa je, da ta vrsta rada boleha, sosebno za „listno padavico“ ali rdečim paležem (*fusicladium dendriticum*). Štajerci, ki delajo najboljše kupčije z njim, že tudi zasajajo druge vrste namesto mašančkarja. Ker tudi tukaj lahko izhajamo z drugimi bolj trdnimi vrstami, ga lahko opustimo. Gospod ravnatelj Pirc je trdil, da ga na noben način ne kaže pomnoževati. Ne le da je podvržen boleznim, tudi sad je predroben za kupčijo. Razven tega pa mašančkar tudi prepozno rodi. Slednjič se je sklenilo, da naj se ne prideluje in ne pomnožuje po drevesnicah.

Kaselska rejneta (k. kosmač) se je sprejel brez vsakega ugovora.

O Blenhejski rejneti (b. kosmaču) je trdil gosp. pristav Rohrman, da je to prav dobra vrsta ki se dandanes močno priporoča, na Dolenjskem pa, žal, še nimamo nobenih izkušenj z njo, in nam je zaradi tega še neznana. Slednjič je priporočal, naj jo sprejmemo pogojno v sortiment in naj začnemo delati poskušnje z njo. Po opomni gosp. nadučitelja Žirovnika, da na Gorenjskem prav lepo raste in daje v visokih legah prav lepa in debela jabolka, se je priporočala tudi ta vrsta, da jo na Dolenjskem vpeljemo, in sicer najprej za poskušnjo.

Zaradi močne rodovitnosti se je na predlog gosp. vodje Dolenca sprejel tudi češki devičnik ali črešnjevce, in sicer soglasno, ker imamo že dobre izkušnje z njim po Dolenjskem.

Gospod ravnatelj Pirc je potem priporočal še landsberško rejneto (l. kosmač), ki je vsled svojih dobrih lastnosti že močno razširjena in pripravna tudi za Dolenjsko. Predlog je obveljal.

Gospod nadučitelj Gebauer je priporočal beli zimski kalvil, ki je zelo dober in jako rodovit. Gosp. ravnatelj Pirc ga je hvalil in je rekel, da je to izborna jabolka, tudi po Gorenjskem že razširjena. Vender ga ni priporočati za splošno saditev. Gosp. učitelj Pogachnik je priporočal pepinek zaradi velike rodovitnosti. Na opomni gosp. vodje Dolenca, da spada med kosmače in da ni pripraven za transport, se ni sprejel v sortiment.

S tem je bil dnevni red zborovanja končan; predsednik se je zahvalil končno vsem udeležnikom za sodelo-

vanje in je izrazil željo, da bi današnji nasveti in predlogi prinesli obilo sadu dolenjskemu sadjarstvu.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 117. Prosim navodila, kako se iz bezgovih jagod kuha žganje? (J. K. v Z.)

Odgovor: Žganje iz bezgovih jagod se tako kuha, kakor iz drugega sadja. Čim zrelejše so jagode, tem močnejše bo žganje. Jagode se zmečkajo, nekoliko z vodo zalijejo in premešajo ter se potem puste v zaprti posodi, da kipe. Ko je ves sladkor pokipel, t. j. se spremenil v alkohol, potem je drozga godna za kuhanje.

Vprašanje 118. Imam srednje staro kravo, ktera je dosedaj bila zelo pohlevna, a naenkrat je postala divja, zaletava se v ljudi, gleda plaho in renči. Kaj je to; ali je morda znamenje kake bolezni, in kako naj jo zdravim? (J. M. v G. K.)

Odgovor: Po popisu soditi, je krava na vsak način bolna, in sicer na možganih. Drugega sveta Vam ne moremo dati, kakor obrnite se takoj do živinozdravnika. Opozarjamo Vas pa tudi, da je bila krava lahko ogrizena od kakega steklega psa ali stekle mačke in je sedaj tudi ona stekla, zato Vam priporočamo največjo pazljivost in hitro zdravniško pomoč.

Vprašanje 119. Uže večkrat sem sejal jabolčne in hrušve peške, a le z z majhnim uspehom; pa še to, kar je ven prišlo, so mi v prvem ali drugem letu oglodale miši. Kako naj sejem sadne peške, da pridelam kaj prida divjakov, koliko stari naj bodo divjaki in kako naj jih varujem mišij? (J. M. v O.)

Odgovor: Hrušve in jablanove divjake vzgajajmo iz semena tako le: Prostor, ki je namenjen za enoletno sejališče, se jeseni prekoplje 20 do 30 cm globoko. Čim globlje, toliko bolje. Gnojiti seveda ne smemo pozabiti. Najboljša setev je jesenska. Prekopano in poravnano sejališče se razdeli v preko meter široke grede. Na te grede se vseje seme. Seme je toliko boljše, od kolikor manj zlahtnega sadja je. Sejati pa je treba zaradi lažjega obdelovanja v vrstah, ki se naredijo vprek po gredah kakih 20 do 25 cm narazen. V ta namen se naredijo po teh vrstah 3 do 5 cm globoki jarki, v ktere se primerno na redko vsejejo peške, a jarki se potem poravnajo z grabljami. Če je sejališka zemlja pusta, priporočamo precej po setvi sejališče posuti z mešancem ali pa s črslom, ki naj se kakih 5 cm na debelo naspe. Spomladi škoduje nežnim rastlinam prav zelo nočni mraz, podnevu pa vroče sonce. Zlasti hruške priporočamo, naj se pokrivajo z vejevjem vsaj prva dva tedna, kadar pridejo iz zemlje. Jesenski setvi škodujejo pozimi posebno miši, teh se je pa najbolje odkrižati s strupom. Mlade jablanove in hrušve divjake je treba vse leto pridno pleti in po potrebi jim tudi prilivati. Konec jeseni, kadar je uže listje odpadlo, se divjaki izkopljejo, zvežejo v šope po 100 in 100 skupaj ter zagrebejo s koreninami na primernem kraju v zemljo. Ako se sejejo jablane ali hruške spomladi, ravnati je sicer vse enako, samo treba je, da seme poprej vzkali, kar imenujejo vrtnarji stratificiranje. Stratificira se pa tako le: Primeren majhen zaboj ali lonec se napolni z mokrim in prav drobnim peskom (sviščem) kakih 5 cm na debelo. Na ta pesek se naspó redkoma peške, in potem zopet pesek. Tako se dela toliko časa, dokler je posoda polna, ali da je vse seme poshranjeno. Posoda se nese v primerno toplo klet ali se pa zakoplje v zemljo. Kolikor prej se stratificira, na toliko mrzlejši kraj je treba dejati posodo. Kadar so kali nekaj milimetrov dolge, in kadar je uže spomladi vreme primerno, tedaj se pa vseje vzkalivše seme. Jablanovi in hruševi divjaki morajo biti pikovani. Pikuje se pa zato, da se divjakom in poznejšim drevesom pomnožijo korenine. Le z

dobro okoreninjenimi podlogami se da vzgojiti lepo sadno drevje, ki je kaj vredno. Za pikovanje se pripravijo grede ravno tako, kakor za setev. Divjaki se vsadijo v vrste, ki so po 25 cm narazen. Pikuje se pa tako le: Enoletnemu divjaku, iz semena vzgojenemu, ki ima le eno glavno, a dolgo korenino, odreže se toliko debelca, da ostanejo največ še štirje popi; korenin se odreže polovica. Skrajšuje se najlože in najhitreje z vrtnarskimi škarpami. Pri tej priliki naj omenim, da je korenine v vseh slučajih treba tako rezati, da leži potem v zemlji ploskev rane vedno vodoravno. Rana bodi vedno gladka, zato naj ima sadjar zmerom prav ostra rezila. Jarki, kamor se vsajajo tako obrezani divjaki, se naredé dobrih 10 cm globoki, in po njih se napne vrtna vrstica. Preko te napete vrvice se sadé divjaki pravilno navpik, po kakih 10 cm narazen, z roko se pa zemlja pritiska k njim ter prisiplje. Pri pikovanju je važno, da je divjak vselej tako globoko vsajen, kakor je prej rasel. Po končanem pikovanju se divjakom dobro prilije. V pikovalnici ostanejo divjaki dve leti. Prvo leto se pridno plevejo in, če treba, tudi zalivajo. Dobro jih je kakih 10 cm na debelo posuti s čreslom. Na pomlad drugega leta, predno ozelenijo, se jim skrajšajo poganjki. Tudi v drugem letu jih je treba pleti ter vsaj enkrat okopati. Jeseni drugega leta, kadar odpade listje, se ti divjaki izkopljejo, povežejo v butarice ter s koreninami v zemljo zagrebejo. Omenjam, da so pikovani divjaki, zlasti hruške, včasih prvo leto prav žalostni, no, to nič ne škodi, da le ostanejo živi, ker si hitro opomorejo v drugem letu.

Vprašanje 120. Pocepil sem letos veliko ameriških trt, in ker ima vsaka trta več cepljenih mladik kakor jih bom potreboval za grebanje, vprašam, ali bi mogel te trte, kar jih je odveč, še sedaj pogrobiti, da bi se do zime okoreninile, spomladi pa bi jih odrezal in posadil? (F S v Z)

Odgovor: To pač morete narediti, a povemo Vam naprej, da se Vam prav slabo okoreninijo, oziroma nekatere prav nič. Priporočamo Vam trte pustiti v miru, da se cepiči dobro prirastejo ter jih raje porežite spomladi in jih tako poveznite, kakor je popisano v Gombačevi knjižici.

Vprašanje 121. Kaj je vzrok, da pšenica pri meni vsako leto poleže? Ali je vzrok zemlja ali seme? (A K. v Sv. P.)

Odgovor: Da pšenica, oziroma žito sploh, poleže, je vzrok prevelika gnojnost zemlje, in sicer enostranska. V zemlji je namreč preveč dušika, kateri povzroča bujno rast, rastlina pa ne more vzeti v istem času tudi dovolj rudninskih snovij vase, katere dajejo bilkam trdnost. Sejte enkrat na tako njivo žito brez hlevskega gnoja in gnojite z umetnimi gnojili, katera nimajo dušika v sebi, na pr. s Tomásovo žlindro in s kajnitom.

Vprašanje 122. Imam enoletne divjake, katere mi pretijo uničiti mravlje in gosenice. Kako naj zatiram to golazen? (N. pri Sv. A.)

Odgovor: Gosenice morate pridno obirati in mečkati, drugega sredstva ni. Mravlje pa niso škodljive in so le zato na drevju, ker so tam tudi listne uši. Listne uši so pa škodljive in se dajo uspešno zatirati s tobakovo vodo.

Vprašanje 123. Imam dve kravi, katerih mleko se nekaj dnij sem precej po molži strdi. Kaj je temu vzrok? (M. Z. v D.)

Odgovor: Vzroki tej mlečni hibi morejo biti različni, in sicer: nesnažnost mlečne posode, velika vročina, hitra menjava vrmenja itd. Dolgotrajno pripekanje solnce na kravo, zlasti na vime, posebno če živina žejo trpi, more tudi biti vzrok. Včasih je vzrok kaka notranja bolezen živine, na pr. lizavost, izpuščaji, bolezen v prebavilih i. t. d. ali pa tudi slaba pokvarjena krma. Ta nepravilnost se odpravi, če se poišče vzrok in se potem odpravi. V Vašem slučaju leži vzrok vsekako zunaj krav, drugače bi ne dajali obe na enkrat pokvarjeno mleko.

Vprašanje 124. Poslal sem Vam nekaj grozdnih jagod, kakeršnih se nahaja mnogo po naših vinogradih, in sicer žveplanih in nežveplanih. Kaj je vzrok taki bolezni grozdja? (F. Sch. na R.)

Odgovor: Kolikor se da posneti iz poslanih jagod, povzročila je njih bolezen ne le peronospora in plesnoba ampak tudi kozavost. Ena jagoda je bila tudi napadena po kiseljaku.

Gospodarske novice.

* † **Gospod Josip Kristan**, c. kr. profesor v Kopru, rodом Kranjec iz Vodie, bivši adjunkt na deželni vinarski in sadjarski šoli na Slapu, sotrudnik našega lista in večleten ud naše družbe, je umrl 27. junija t. l. — Naj počiva v miru!

* **Gospod Janko Žirovnik**, nadučitelj v Šentvidu, ud družbenega odbora ter jako zaslužen sadjar in zlasti pospeševatelj šolskega vrtnarstva, je praznoval 3 dne t m petindvajsetnico svojega službovanja. Tudi mi čestitamo gospodu slavljenču ter mu kličemo: Na mnoga leta!

* **Premovanja konj**, na ktera še enkrat opozarjamo konjereje, bodo meseca avgusta in septembra t. l., in sicer meseca avgusta: 23. pri Sv. Janezu v Behinju, 24. v Lescah, 25. v Kranju, 26. v Kamniku, 29. na Vrhniki in 30. v Ribnici; meseca septembra: 3. v Trebnjem in 5. v Št. Jarneju.

* **Perutninska kolera** se je zanesla na Avstrijsko. Opozarjamo na razglas c. kr. deželne vlade z 2. avgusta t. l., št. 10 705., katerega priobčimo med uradnimi vestmi v prihodnji številki „Kmetovalca“.

* **Ceni smodnik** za streljanje proti toči. Vsled posredovanja dež odbora kranjskega je vis. c. kr. vojno ministerstvo dovolilo, da se smodnik oddaja vsem onim, ki ga potrebujejo za streljanje proti toči, po 38 kr. kilogram ali zaboj s 25 kg za 10 gld. 12½ kr. Prošnje za dobavo smodnika se morajo poslati dež. odboru, ker le ta ima pravico prevzemati smodnik.

* **Samostalni konjerejski odsek** c. kr. kmetijske družbe kranjske je imel 4 t m sejo, pri kateri so se določili odborniki, kateri bodo sodelovali kot členi premovalnih komisij. Ob enem je odsek ukrenil v zmislu želja kmetijskega ministerstva delati na to, da se bodo premovanja vršila slovesneje. — Odsek je določil prirediti dirko v Šentjarneju v nedeljo, 4. septembra, in je tudi glede tega vse potrebno ukrenil.

* **Konjska dirka v trab** se bo letos vršila v nedeljo, 4. septembra, v Šentjarneju, in sicer kot jubilejske dirka. Želimo obilne udeležbe ter zlasti od strani šentjarnejske občine vsega napora, da se bo dirka slovesno vršila. Ker je visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo samo od sebe dalo za letos veliko večja državna darila, bode letos vsega skupaj 12 daril v znesku 1000 kron na razpolago. Podroben program je priobčen med uradnimi vestmi današnje številke.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora 4. dne avgusta 1898.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gosp. ces. svetnik Ivan Murnik, in navzoči so bili: podpredsednik gosp. ravnatelj Fr. Povše, odborniki gg.: Folakovski, baron Lazarini, Lenarčič, Rohrman, Witschl, Žirovnik in tajnik Pirc.

Glede volitve namestnika za člana gospodarskega sveta je odbor primerno ukrenil.

Da se dobi domač praktični učitelj za mlekarstvo, je odbor sklenil, da dá nekega absolventa grmske šole izšolati v švicarski

mlekarski šoli v Rüttiju, ki naj se po dovršeni šoli še vežba po uzornih mlekarnah v inozemstvu.

Odbor je naprosil gosp. predsednika Povšeta naj družbo zastopa pri kmetijskih razpravah, ki se bodo vršile povodom jubilejske razstave na Dunaju od 4. do 11. septembra t. l.

Glavni odbor je naknadno odobril potovanje vodje kemijskega preskušališča gosp. dr. Kramerja k mednarodnemu kongresu kemikov na Dunaj.

Na odborov predlog je dovolilo c. kr. kmetijsko ministerstvo zadostno podporo, da se na Kranjskem ustanove po predloženem načrtu prasičjerejni zavodi in postaje ter postaje za mrjasce. Tajništvu se je naročilo pričeti s predpripravami. Ob enem se je ukrenilo, da en odbornik (gosp. Rohrman) natanko prouči razmere dolenske prasičje reje.

Odbor je sklenil udeležiti se državne sadne razstave na Dunaju od 1. do 9. oktobra t. l. ter je prevzel posle deželne komisije za to razstavo

Za posvetovanje o namerovani ustanovitvi deželnega skladišča in še ene kmetijske šole, in sicer na Gorenjskem, je odbor sklenil, razpisati posebno sejo, ktera bo le o tem obravnavala.

Na prošnjo občine Česnjica se je sklenilo dati primerno podporo za zboljšanje planine „Komna“, ter se je naročilo tajniku, naj razmere osebno prouči na tej planini.

Na podstavi ukrepa družbenega občnega zbora z 7. dne julija t. l. je družbeni predsednik gosp. ces. svetnik Murnik poročal o ureditvi plač družbenim uradnikom ter je stavil o tej zadevi navete, ktere je odbor sprejel.

Za nove ude so bili sprejeti gg.:

Rozman Janez, posestnik v Spodnjem Otoku; Serajnik Lovrenc, prošt v Tinjah na Koroškem; Peterlin Janez, posestnik v Klečah; Weipert J. in sinovi, tvornica za železo in livnica v Stockerau; Ferlič Tomaž, posestnik v Gostetah; Pišek Frančišek, posestnik v Ostrožniku.

Program jubilejske konjske dirke v trab 1898. leta,

ktero priredi konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v Št. Jarneju na Dolenskem

v nedeljo, 4. dne septembra t. l.,

in sicer v prvih dveh oddelkih samo za kmetijske posestnike, t. j. take, ki svoja zemljišča sami obdelujejo, v drugih oddelkih za vse brez izjeme.

Dirka bode 4 dne septembra (dan pred premovanjem konj) popoldne ob 3. uri v Šent Jarneju, in sicer na dirkališču.

I. Dirka trl in štiriletnih kranjskih žrebcev in kobil.

Daljava 2400 metrov. Ako se oglasi samo en tekmovalc, dobi prvo darilo le tedaj, če pride v 6 minutah na cilj.

Prvo (državno) darilo 250 kron.

Drugo " " 100 "

Tretje (deželno) " 50 "

II. Dirka starejših kranjskih žrebcev in kobil.

Daljava 2400 metrov. Ako se oglasi samo en tekmovalc, dobi prvo darilo le tedaj, če pride v šestih minutah na cilj.

Prvo (državno) darilo 150 kron.

Drugo " " 100 "

Tretje (deželno) " 50 "

III. Dirka za konje brez razločka starosti in spola, tudi za valahe, ki so najmanj pol leta lastnina enega in istega kranjskega posestnika.

Daljava 2400 metrov. Ako se oglasi samo en tekmovalc, dobi prvo darilo le tedaj, če pride v šestih minutah na cilj.

Prvo (deželno) darilo 100 kron.

Drugo " " 50 "

Tretje " " 25 "

Četrto " " 25 "

VI. Gosposka dirka s parom konj brez razločka na spoi in starost konj.

Daljava 2400 metrov. Dirka se vrši le tedaj, če se zglašé trije tekmovalci.

Č stno darilo konjerejskega odseka v vrednosti 100 krón.

Udeležitev pri dirki je zglašiti pismo, ali pa na dan dirke tudi ustno najpozneje do 12. ure popoldne, občinskemu uradu v Št. Jarneju.

Za udeležitev v I., II. in III. oddelku je plačati pri zglašitvi 1 gld., v IV. oddelku 2 gld. vstopnine.

Pri dirki veljavne določbe.

1.) Razsojevalci so odborniki podpisanega odseka in za to odbrani veščaki.

2.) O vseh prepirih razsojajo z večino glasov razsojevalci.

3.) K I. in II. dirki so pripuščeni na Kranjskem rojeni konji od tretjega leta naprej. To je treba dokazati z listom, ktereja je dobila konjeva mati pri oplemenitvi.

Za državna darila morejo tekmovalci le konji, ki so dobili v l. 1896. do 1898. kako premijo, zato so pa pozvani posestniki še ne premovanih konj, kteri se mislijo dirke vdeležiti, da pripeljejo svoje konje 4. dne septembra popoldne pred tam navzočo premovalno komisijo. Dajala se bodo odsekova darila, in sicer tudi žrebce.

K dirki so pripuščeni le tisti konji, ki so najmanj pol leta — od dneva dirke nazaj šteto — nepretrgano v lasti enega in istega kranjskega posestnika. To je dokazati z županskim potrdilom.

4.) Kdor se ni zglašil v pravem času, ne sme priti s svojim konjem na dirjališče.

5.) Ako se zglasijo k vsaki dirki manj nego trije tekmovalci, onda veljajo gorenji predpisi in pa določila podpisanega odseka.

6.) Za konje, ki so nad 9 let stari, ni treba povedati starosti

7.) Dovoljeno je kaki navzoči osebi precej dokazati, da kak konj nima pravice, po gorenjih določbah dirjati v kaki dirki.

8.) Tekmovalci morajo biti na dirjališču pol ure pred začetkom dirke. Tu je voznike naznaniti, in tu se pregledajo konji. Kdor pride prepozno, ne sme tekmovali.

9.) Razvrstitev dirjalcev določi žreb.

10.) Tekmovalci, ki nočejo ustreči vsem določbam odsekovim, se izključijo od dirke.

11.) Konja, ki med vožnjo prične iti v galop, pognati je precej v trab. Ako konj prestopi prostor med dvema zastavama (25 metrov) v galop, ali če pride v galopu na konec, izgubi pravico do darila.

12.) Ugovore zaradi nepravilne vožnje je precej naznaniti razsojevalnemu odboru.

V Ljubljani, 31. dne julija 1898.

Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Frančišek Povše,
načelnik.

Razglas.

o deželnih konjerejskih darilih za kobile z žrebeti, ki se bodo delila pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru za občini Bohinjska Bistrica in Srednja Vas.

Na predlog popisanega odseka je visoki deželni odbor dovolil denarno podporo, s katero priredi

v torek, 23. avgusta t. l., popoldne ob 2. uri pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru premovanje težkih kobil z žrebeti za vse vasi v Bohinju.

Za premovanje veljajo ta le določila:

1.) Premovanje izvrši konjerejski odsek po pravilniku, ki je veljaven ob delitvi državnih daril.

2.) Pravico do daril v Bohinju imajo le konjerejci iz občin Bohinjska Bistrica in Srednja Vas.

3.) Oddarovanci imajo sicer pravico udeležiti se s svojimi žrebečimi kobilami premovanja v Lescah 24. avgusta, a v tem slučaju morajo deželno darilo vrniti.

4.) Za darila se smejo poganjati le kobile z žrebeti, ktere so uže štiri leta stare ter so zdrave in dobro rejene, imajo svojstva dobrih plemenskih kobil in vodijo s seboj lepa žrebca, ki še se-sajo ali so že odstavljeni.

5.) Darilo se prizna kobilam samo tedaj, ako žrebe izvira od državnega ali dopuščenege zasebnega žrebca in je to dokazano z zakonitim spuščalnim listom.

6.) Za take kobile se razdeli deset daril, i. s.: eno za 25 gld., eno za 20 gld., tri po 15 gld. in pet po 10 gld.

Samostalni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 1. dne avgusta 1898.

Frančišek Povše s. r.

Št. 11.184.

Razglasilo.

Na podstavi zadnjih uradnih izkazov o nalezljivih živinskih boleznih na Ogerskem in Hrvaško-Slavonskem in zadnje čase zanesenih kužnih boleznih c. kr. deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače, v zmislu razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z 28. dne julija 1898. l., št. 25.135., ukazuje nastopne zoperne odredbe zoper uvažanje prežvekovavcev in prasičev na Kranjsko:

A. Proti Ogerski.

1.) Zaradi plučne kuge

je uvažanje goveje živine prepovedano iz komitatov: Orava, Nitra, Požunj (izvzemši ozemlje otoka Čalokez), in Trenčin, [kakor tudi iz sodnega okraja Bajka, komitata Mošon, potem iz kraljevega svobodnega mesta Požunj;

2.) zaradi svinjske kuge

je uvažanje prasičev prepovedano:

a) iz komitatov: Abanj, Torna, Arad, Bač-Bodrog, Baranja, Tekov, Bekeš, Bregi, Bihar, Boršod, Brassó, Fejer, Rab, Hajdu, Haromszék, Heves, Jas-Nagy-Kun-Solnok, Kisk-Küküllő, Kolož, Komarno, Krasso-Szöreny, Maroš-Torda, Mošon, Nagy-Küküllő, Nógrad, Nitra, Pešta-Pilis-Solt-Kiskun (z izvzetim svinjskim pitališčem Kőbanya [Steinbruch], Požunj, Šaroš, Somogy, Sabolc, Satmar, Seben, Sepeš, Solnok, Doboka, Tamiš, Tolna, Torda-Aranyos, Torontal, Udvarhely, Ung, Vaš, Veszprim, Zala in Zemplén, potem

b) iz kraljevih svobodnih mest: Arad, Baja, Dobrecin, Keckemet, Pančova, Šelmec-Belabanya, Sabadka, Satmar-Nemeti in Novi sad.

B. Proti Hrvaško-Slavonski.

1.) Zaradi svinjske kuge

je prepovedano uvažanje prasičev iz komitata Belovar-Križevci in iz mestnih okrajev, ležečih v tem komitatu;

2.) zaradi kužnih ovčjih kozá je prepovedano uvažati ovce iz velikih županij Modruš-Reka, Lika-Krbava in iz mestnih okrajev, ki leže v teh dveh velikih županijah.

Določila o uvažanju zakladnih prasičev v nerazkosanem stanju, takó da se jih drže še ledvice in da je nedotaknjena ledvična mast, v konsumni kraj Ljubljana na Kranjskem ostajajo še nadalje v veljavnosti.

Iz ostalih neokuženih komitatov in mestnih okrajev Ogerske in Hrvaško-Slavonske je uvažanje prežvekovavcev v obče, pitanih prasičev (z najmanj 120 kilogrami žive teže) pa samo po železnici in samo v mestno klavnico v Ljubljani dopuščeno.

Te nove odredbe stopijo v veljavnost

6. dné avgusta 1898. l.

ter se namesto onih, ki so bile ukazane s tauradnim razglasom z

18. dné junija t. l., št. 8880., in so s tem razveljavljene, razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznujejo po državnem zakonu s 24. dné maja 1882. l., drž. zak. št. 51., odnosno po § 46. splošnega zakona o živinskih kugah in po izvršitvenem ukazu, izdanem k temu zakonu.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 1. dné avgusta 1898.

Št. 11.185.

Razglas.

Glasom zadnjega uradnega tedenskega izkaza doželne vlade v Sarajevu o živinskih kugah je ponehala v okupacijskem ozemlju svinjska kuga v okraju Zupanjac, toda se na novo začela v okrajih Bihać, Brčka, Bjelina in Srebernica.

Deželna vlada prepoveduje v zmislu razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z 29. dné julija 1898. l. št. 25.202., zaradi svinjske kuge uvažanje prasičev iz okrajev Bosn. Dubica, Priedor, Bosn. Novi, Sanskimost, Bihać, Krupa, Vlasenica, Brčka, Bjelina in Srebernica okupacijskega ozemlja, na Kranjsko, dokler se drugače ne ukaže.

Iz ostalih zdaj neokuženih krajev okupacijskega ozemlja se smejo samo pitani prasiči z živo težo najmanj 120 kilogramov po železnici uvažati na Kranjsko, in sicer v konsumni kraj Ljubljana v istoimensko železniško postajo c. kr. priv. južne železnice, če se takoj zakoljejo. Ravno tako je uvažanje zaklanih prasičev na Kranjsko v nerazsekanem stanju dopuščeno.

Te nove odredbe stopijo v veljavnost s

6. avgustom 1898. l.

ter se namesto razglašajo s 17. dné junija t. l., št. 8681., ki se s tem razveljavlja, razglašajo s pristavkom, da se bodo prestopki zoper zgoraj imenovane okraje razglašene uvozne prepovedi za prasiče kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., transporti pa, če bi z njimi došlo tudi samo eno za omejeno kugo obolelo živinčje, zavrnilo na oddajno postajo.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 1. dné avgusta 1898.

Listnoca uredništva.

B. T. v R. Le suho trsno listje naj se žvepla. — Da je grozdje pričelo veneti, bo vzrok suša. Zalivanje z močno razredčeno gnojnico bi le tedaj ne škodilo in bi bilo koristno, če je gnojnica popolnoma godna. — Če je trsno listje opalila premočna, oziroma premalo z apnom nevtralizirana raztopina bakrene galice, potem ni sredstva, popraviti to hibo.

J. D. v Sv. M. Berite odgovor na 82. vprašanje na 70. strani letošnjega letnika.

A. K. v T. Iz popisa pač ne moremo posneti, katero bolezen ima Vaša krava, to Vam pa moremo reči, da take bolezni ne ozdravite sami, temveč morate poklicati živinozdravnika.

U. K. v M. Kajnit dajemo samo udom, Tómasovo žlindro pa tudi neudom, a tem po tvorniški ceni, dočim jo dobe udje ceneje.

M. Z. pri Sv. K. Tudi mali obrtniki so zavezani, plačevati obrtarino, kakor hitro izdelujejo blago za kupčijo ali vsled naročil.

Fr. S. v Z. Glede gnojenja z umetnimi gnojili po vinogradih najdete vse potrebno v Gombačevi knjigi „Novo vinogradništvo“.

A. O. v S. Glede kokošij je sitna reč. Pregarjati se pač smejo, a streljati ne. — Zakaj ima Vaše drevje rumeno listje in slabo rast, ne moremo vedeti, če drevja ne vidimo na licu mesta. Vzrok more biti plitva ali slaba zemlja, vlaga i. t. d.

A. Š. v S. Umetno gnojilo se mora podkopati, oziroma še bolje ga je dejati v jamice, ktere se izkopljejo tik trt. Gnojilo pa mora biti zmešano s prstjo in ne sme priti naravnost na trsne korenine. — Lovskim psom ne morete zabraniti vstopa v vinograd, če pa naredite kaj škode, morete zahtevati povračilo.

J. V. v D. Preiščite, od kod prihaja smrad v vodo Vašega vodnjaka, potem ne bo težko odpraviti ga. — Kaj imenujete srbečino pri govodi? Če bi to vedeli, potem bi mogli dati kak svet. Srbečino povzročajo navadno izpuščaji, kateri so zelo različni in se tudi različno zdravijo; morejo jo pa povzročiti tudi raznovrstni zajedavci.

J. S. v D. Vse, kar mi vemo o brezobrestnih posojilih za vinogradnike, je popisano v Gombačevi knjigi „Novo vinogradništvo“. Več Vam tudi mi ne moremo povedati.

M. S. v H. Če se bode te žili za stezo skozi vinograd bo, težko dognati pravico, kako naj torej razsodimo mi, ko niti ne poznamo vseh razmer.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 15.

V Ljubljani, 15. avgusta 1898.

Leto XV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. avgusta 1898. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 30.— kr. do gld. 35.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 33.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.25 kr.; konopno seme gld. 11.— kr. do gld. 11.25 kr.; kuminovo seme gld. 25.— kr. do gld. 26.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 10.— kr.; urdeči Hrvat gl. 9.— kr.; prepeličar (koks) gld. 11.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistene blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 11.— kr. do gld. 11.50 kr. brez dima sušene gld. 13.— kr. do gld. 15.— kr.

Orehl domači: gld. 16.— kr. do gld. 17.— kr.

Ječice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 27.— kr. do gld. 28.— kr.

Kože Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

„težke od 30 do 40 kg „ „ 27.— „ „ 28.— „

„ lahke „ „ 28.— „ „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličjeve kože po gld. —.70 kr. do gld. —.80 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 33 kr. za kg.

Druge vrste 16 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.50 „ „ „

„ kun „ „ 9.— „ 10.— „ za par.

„ dihurjev „ „ 2.50 „ 3.— „

„ vidr „ „ 9.— „ 10.— „

Kože zajcev po 14 do 15 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 13. avgusta 1898. Pšenica gld. 9.50 kr., rž gld. 7.50 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld. 9.— kr., ajda gld. 10.50 kr., proso gld. 7.— kr., turšica gld. 6.40 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 11.— kr., seno gld. 1.90 kr., slama gld. 1.70 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 13. avgusta 1898. Pšenica gld. 8.21 kr., rž gld. 6.72 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld. 5.60 kr., turšica gld. 5.20 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Upravnika

kteri je dovršil poljedelsko šolo, oženjenega, slovanskega in nemškega jezika zmožen, kojega žena bi kuhala za družino, vsprejme podpisani urad. Nastop službe 15. septembra; mezda 15 gld. mesečno, stanovanje in kurjava prosta. — Dalje vsprejme več hlapcev h konjim in volim; nastop 1. oktobra t. l. (73—1)

C. kr. ekonomični urad v Biogradu.

Poljske in gozdne čuvaje

kteri so dovršili poljedelsko, oziroma gozdarsko šolo, vsprejme takoj. Hrvatskega jezika zmožni prosilci imajo prednost. Stanovanje prosto in 30 gld. mesečno. Prošnje na

C. kr. ekonomični urad v Biogradu

(Zaravecchia) Dalmacija. (74—1)

G. Tönnies-a, tovarna za stroje

v Ljubljani

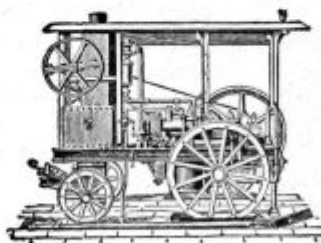
izdeluje

originalne „Otto“ motore,

ktre goni plin in bencin, priznani kot najboljši, najvarnejši in najcenejši; nadalje izdeluje

„Otto“ locomobile,

ktre goni bencin in so za dela pri kmetijstvu, za vodovode, kamnolome itd.; izredno rabljive. Gonilni strošek znaša komaj 3 kr. za uro in konjsko moč. Varnost pred ognjem, ni potreba strojevodja, ter vsaki čas deluje. (47—6)

Domača tvrdka Pehani, Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju
izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše možnarje za streljanje proti toči.

Novoiznajdene „brzostrelne in varnostne možnarje“, katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo trikrat hitreje kot navadni možnarji.

Najboljše in najcenejše travniške brane, najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice z ležiščem na kroglo, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple i. t. d. (4—15)

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za **tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave**, istotako prevzame vsak stroj v najtemeljtejšo in cenejo **popravo**.

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo **se jamči**.

Tovarniške cene.

!Nova in koristna iznajdba!

C. kr. priv.

aparati za konserviranje
piva

Neobhodno potrebni za vsako gostilno in za zasebnike.

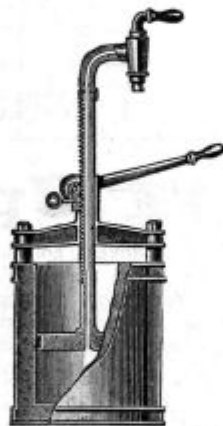
Pivo ostane cele tedne sveže in slastno in ne zgubi nič od svojih svojstev. Aparat je sila jedinstven, kar se dostaja manipulacije z njim — ter je tu izključena uporaba oglikove kisline ali drugih sredstev.

Cenik z navodilom
pošilja izdelovatelj

ALBIN C. ACHTSCHIN

v Ljubljani, Wolfve ulice št. 8. (63—8)

== Mnoga spričevala so na ogled. ==

JOSIP LEUZ

trgovec

(13—14)

v Ljubljani, Reselnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni novi zgodnji krompir; vsakovrstno domačo in sivo francosko in japonsko ajdo, kakor tudi izvrstno jedilno čebulo, suhe gobe itd. itd. — Tudi kupuje drevesen ali plučen mah, črno in belo čmeriko in vsakovrstno drugo rastlinjstvo.

Stroji za porabo sadja in izdelovanje mošta.

Stiskalnice za sadje
in grozdje
s trajno delujočem dvojnem in pritiskem vravnajočem pritiskalom „Herkules“, ki za jamčeno opravi 20% več dela kakor koli druga stiskalnica.

Sadni in grozdni MLINI,

grozdni roblači,
pokolne moštarnice, stalne
in vozeče,
stiskalnice in mline za izdelovanje soka
iz malin, ribezla i. t. d.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroje za rezanje
in lupljenje sadja.

Najnovejše samedelujoče, patentovane trtne
škropilnice „Sifonija“.

Vse te stroje izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFAHRT & dr.

o. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par
na Dunaji, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovana z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj.

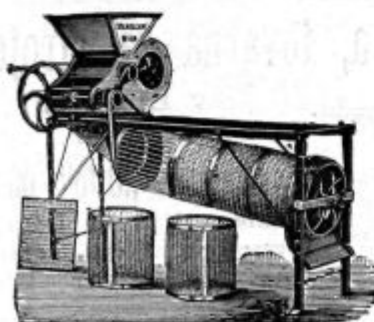
Zastopniki in prekupeci se iščejo. (59—4)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mline za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11—16)

IG. HELLER na Dunaju

II., Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.

1000kratno preskušena ozimna semenska žita

Ernesta Bahlsena v Pragi.

Posebne prednosti, katera so združena v mojih originalnih semenih in ista odlikujejo, so potrjena od kmetovalcev vseh dežel kakor od kmetijskih družb in zadrug s poročili in zahvalnimi pismi, katerih dojde vsako leto nešteto. Ta semenska žita zagotavlja kmetovalcu pri najbolj varčni, tedaj najcenejši setvi najboljše pridelke na zrnu in slami, ter se priporočajo za vsaka tla, bodisi v gorovju ali na ravnem. Moja semenska žita so z ozirom na njihovo posebno prednost in sposobnost priporočena za setev vsakemu kmetovalcu v najznamenitejših gospodarskih in kmetijskih listih.

Bahlsenove najnovejše vzgojene réži.

Bahlsenova réž „elite“. (Novosti iz leta 1897.)

je po došli poročili iz krajev, kateri leže na visokem in v dolinah priznana kot najvstrajnejša in najrodovitnejša ozimna réž. (Uradno priznana 50kratni zernski pridelek.) Na 200 do 240 cm visokih bilkah vzraste 17 do 25 cm dolgo, debelo in polno klasje v finih lušinah z zelo močnatim zrnjem. — Ta vrsta réži vzbudila je med kmetovalci splošno presenečenje, ter je priporočana v vseh najbolj uglednih kmetijskih listih.

Natančnejši opis v mojem jesenskem ceniku. Ker je zaloga te réži jako majhna, oddajam jo le za poskuse.

Bahlsenova réž „vasa-triumf“ (novost iz l. 1897) vzraste in obrodi na vsakem kraju; v gorovju, dolinah, močvirjih itd. — Natančnejši popis v ceniku. — Predstojече vrste oddajam: 1000 kg za 200 gld., 100 kg 21 gld., 50 kg 11 gld., 25 kg 6 gld. — Poštne vrečice po 5 kg za 1 gld. 60 kr. z vrečami vred. (71-1)

Po Bahlsenu zboljšana semenska réž „triumf“.

Ta réž se lahko seje kmalo ali pa pozno, (zadostuje 50 kg na oralo = 1600 □ sežnje) je toraj zelo po ceni. Ta réž vzraste na vsakih tleh in v vsaki legi, prenese hud mráz v krajih, ker ne zapade sneg ali pa dolgo moč, kakor tudi trajajočo sušo, cvete pozneje kot druge réži; isto tako, ker ima ta réž zelo močna stebila, nikdar ne poleže, zatorej pomladne nevihte ali pa slane cvetočega klasja skoro nikdar ne pokvarijo. Vsak klas pa obrodi 80 do 100 zrn. — Močne in vztrajne bilke ne poležejo; vrednost slame je za 100 % večji nego pri drugi réži.

To réž, katero vzgajam najpozorneje kot originalno seme, razpošiljam v plombiranih vrečah z mojo varstveno znamko: 1000 kg 155 gld., 100 kg 16 gld., 50 kg 8 gld. 50 kr., 25 kg 4 gld. 50 kr., vrečice z 5 kg za 1 gld. 40 kr.

Prvi pridelek iz izvirnega semena stane, če se vzame 100 do 500 kg približno 12 gld. meterski stot (manj ko 100 kg se te réži ne razpošilja) za 1000, 5000 do 10.000 kg so cene po dogovoru

Bahlsenova imperijalna orjaška réž.

Poseje se te réži na oralo le 50 kg. Cena izvirnemu semenu je: 1000 kg 140 gld., 100 kg 15 gld., 50 kg 8 gld., 25 kg 4 gld. 50 kr., vrečice z 5 kg 1 gld. 20 kr. Vrečice so z varstveno znamko plombirane.

Po Bahlsenu zboljšana pšenica „zlata bisernica“

(Gold-Perl-Weizen) novost iz leta 1897

se je pri vseh poskusih lansko kakor letošnje leto skazala kot najbolj zdrava, rje in snetja prosta in to v krajih, koder vsaka druga pšenica na rji in snetjavosti trpi. Ta pšenica se seje prav redko ker se zelo razraste; obrodi lepo slamo in bogati pridelek na debelem, zlatorumenem in fino-močanatem zrnju. — Natančna pojasnila v jesenskem ceniku. — V zalogi jo nimam prav veliko; originalno seme pa prodajam: 50 kg 15 gld., 25 kg 8 gld. — Poštne vrečice po 5 kg 2 gld. z vrečo vred.

Bahlsenova regenerirana donska pšenica

ktere se poseje le 70 kg na oralo (1600 □ sežnje) je na lastnih poskusnih poljih in, kakor na podlagi poročil iz krajev, kjer se ne more nobena druga pšenica sejati, daleč nadkrilila vsako drugo žlahtno pšenico, bodisi glede pridelka na zrnju ali pa slami. (Glej izvirna poročila v katalogu.) Cena: za 1000 kg 160 gld., 100 kg 17 gld., 25 kg 5 gld., poštne vrečice 5 kg 1 gld. 40 kr. z vrečami vred.

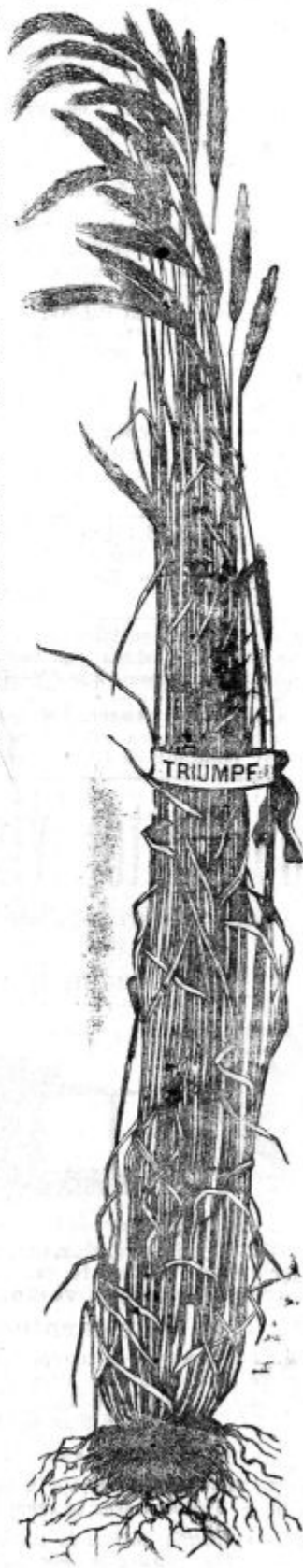
Svarilo! Pri nakupovanju semen gori navedenih vrst priporočam nujno največje pozornosti, ker nepoštena tvrdeke ponujajo pod mojim imenom čestokrat popolnoma ničvredna semena, ktera sem sam na svojih poljih poskušal ter sem se sam prepričal, da iste nimajo prav nikake vrednosti. Zato pa opozarjam, da oddajam, oziroma razpošiljam moja originalna semena vedno in vsakomur le v popolnoma novih vrečah ktere so plombirane z mojo mi postavno podeljeno varstveno znamko.

Jesenske cenike z mnogimi zanimivi poročili razpošiljam zastonj in poštne prosto.

Ernest Bahlsen v Pragi.

Bahlsenova réž „elite“.

Bahlsenova réž „triumf“.

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak tatis. Nendje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Centralna posojilnica slovenska v Krškem obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnine in pripisuje obresti že vsakega pol leta k kapitalu. (103)

Prasičke, čistokrvne jorkširske pasme, od svinje, ktera je v treh kratih strila 34 mladičev, ima naprodaj Aleksij Bergant, posestnik v Št. Jurju nad Kranjem. (120)

4 mrjasci jorkširske in 1 bergširske pasme so za spuščanje na razpolago v vasi Št. Jurij nad Kranjem. (129)

Proda se „Vila Koželjena“ v Koprivi na Krasu, okraj Sežana. Več se zve v Trebčah hšt. 93. (123)

Naprodaj so domači zajci ali kunci velike pasme takozvani „Belgijci in Normandinci“ od 5–7 mesecev stari po nizki ceni. — Tudi se oddajo posamezni samci, za zboljšanje navadnih domačih. — Nadaljna pojasnila se dajo, le proti poslani dopisnici za odgovor. Anton Poljšak, Zapuže, pošta Ajdovščina. (124)

Mlinskih valarjev, 2 para, prav izvrstnih, prodaja radi opustitve obrta, Alojzij Kupec, mlinar v Št. Pavlu pri Boldu, Spodnje Štajersko. (125)

Vinski trgovci in krčmarji. Zanesljivo, natančno in hitro morate izvedeti ceno grozdja in vina cele Vipavske doline, kakor tudi o umnem kletarstvu itd. pod naslovom J. D. P. poste restante Vipava. (126)

Naprodaj je po ceni 1 koleselj, 1 pokrit voz (koreta), ene zmeti (Fedre) 1 voz z legnarji in 1 parizar za poljsko delo, vse v dobrem stanu pri Karolu Kavčiču, posestniku na Razdrtem, Notranjsko. (127)

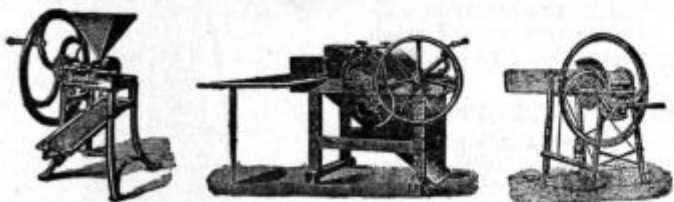
Vina z najboljšo vipavščino tekmujoča, 14 let star tropinovec in brinjevec iz lanskega leta, kakor tudi svinjske krače ima naprodaj Ivan Semenčič v Poddragi, pošta Št. Vid nad Vipavo. (128)

Telico belanskega plemena, 136 cm visoka, 180 cm životnega obsega, 2 leti in 2 meseca stara, 7 mesecev breja, ima naprodaj Franc Jeraj, posestnik na Glincah, pošta Št. Vid nad Ljubljano. (129)

300 hektol. vinskega mošta

odda takoj med trgatvijo (okoli 8. do 30. septembra t. l.), in sicer v posodo kupčevo. (72—1)

C. kr. ekonomični urad v Biogradu.

Zaloga vsakovrstnih kmetijskih strojev, kakor:

mlatilnic, gepelnov, slamoreznih, strojev za rezanje repe, trijerjev in stiskalnic za grozdje in sadje; robljač z imenom „Viktorija“, vsakovrstnih strojev in naprav

za mlekarne in sirarnice

izdeljuje z nedosegljivo zmoglostjo in najboljše napravljene, ktere izvršitve so bile na vseh dosedanjih razstavah odlikovane z najčastnejšimi in največjimi darili. — Take stroje priporoča in prodaja pod prav ugodnimi pogoji (68—2)

J. Weipert in sinovi,

tovarna za poljedelske stroje in livarna za železo v Stockeravu pri Dunaju. — Glavna pisarna se nahaja na Dunaju, IX, Bauernfeldplatz 4.

Cenike razpošilja zastoj in poštnine prosto. Tovarniške cene. Za vsako stvar popolno jamstvo. Zastopniki in prekupci se iščejo.

Št. 8835.

Razpis!

Na Kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem Mestu z dvoletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom je izpraznjenih devet deželnih ustanov za prihodnje šolsko leto 1898/99, katero se prične 4. novembra 1898.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja in so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko pa si morajo sami preskrbovati. (70—1)

V šolo sprejemajo se tudi:

1.) Plačujoči učenci, kateri plačujejo po 30 kr. na dan za hrano in stanovanje in pa 20 gl. šolnine na leto, in

2.) eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo le šolnino.

Lašnoročno pisane slovenske prošnje, ki morajo biti kolekovane s kolekom 50 kr. se imajo

do 24. septembra 1898.

izročiti vodstvu Kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem Mestu.

Prošnjam je priložiti rojstni list, spričevalo dovršene ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenji.

Prošnjam za sprejem proti plačilu je priložiti reverz ali obvezno pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Pristavlja se, da imajo učenci, ki dovrše to šolo, le dve leti vojaške prezentne službe.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 6. avgusta 1898.

Ameriško patentovane ne varjene verige iz jekla,

ktere so dvakrat močnejše od varjenih, so zelo lahke in ceneji kakor vse druge verige.

Vzorke, z mnogimi pohvalnimi pismi, pošilja brezplačno.

Akcijška družba fužin za jeklo v Beli peči na Gorenjskem. (64—3)

Te vrste verig dobi se v vsaki večji trgovini za železo.
